

Sygn. akt II CZ 103/12

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSA Władysław Pawlak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. O.

przeciwko I. Towarzystwu Ubezpieczeń

Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. Oddział w Ł.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2012 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w pkt. 2 wyroku

Sądu Okręgowego z dnia 14 marca 2012 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powódki na rzecz strony
pozwanej kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) zł tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 14 marca 2012 r. Sąd Okręgowy oddalając apelację od wyroku Sądu Rejonowego, którym zasądzone na rzecz powódki kwotę 20 000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki od kwoty 20 000 zł. za okres od 15 stycznia 2010 r. do dnia 6 czerwca 2010 r., zasądził od powódki A. O. na rzecz strony pozwanej I. Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. w W. Oddział w Ł. kwotę 1 200 zł. tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

W motywach prawnych powołując przepis art. 98 § 1 k.p.c. wskazał, że na zasądzone koszty procesu złożyło się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone w oparciu o § 6 ust. 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W zażaleniu powódka zaskarżając orzeczenie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego, wniosła o jego zmianę poprzez nieobciążanie jej tymi kosztami.

Zarzuciła naruszenie art. 102 k.p.c. przez błędne przyjęcie, iż jest ona w stanie ponieść koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w kwocie 1 200 zł., pomimo, że ze złożonych oświadczeń wynika, iż znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i osobistej uzasadniającej zwolnienie jej od tego obowiązku.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu wskazała, że ze sporu w tej sprawie powódka otrzymała już kwotę 45 916 zł., a ponadto w innej sprawie z jej powództwa przeciwko stronie pozwanej została zasądzona na jej rzecz kwota 140 000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawową zasadą rozstrzygania o kosztach procesu jest wyrażona w art. 98 § 1 k.p.c. zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle tymi kosztami (art. 102 k.p.c.).

Powódka domagając się zastosowania art. 102 k.p.c. przy orzekaniu o kosztach procesu za drugą instancję powołała się na trudną sytuację majątkową i osobistą. Taka jednak sytuacja co do zasady sama przez się nie decyduje o możliwości skorzystania z przewidzianego tym przepisem dobrodziejstwa dla strony, która uległa w swoich żądaniach. Stosownie do art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398, z póź. zm.) zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

W niniejszej sprawie przeciwko zastosowaniu art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy orzekaniu o kosztach postępowania apelacyjnego przemawia okoliczność, że powódka w toku procesu przed Sądem pierwszej instancji uzyskała od strony pozwanej świadczenie w kwocie 20 000 zł., a ponadto zasądzona została na jej rzecz dodatkowa kwota 20 000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami. Zważywszy zatem na powyższe kwoty w kontekście wysokości kosztów postępowania apelacyjnego odpada argument za zastosowaniem powołanego przepisu, bowiem powódka dysponuje środkami finansowymi na pokrycie tych kosztów. Ewentualnie może doprowadzić do wygaśnięcia zobowiązania z tego tytułu wskutek potrącenia z zasądzoną na jej rzecz wierzytelnością, o ile strona pozwana nie wykonała dobrowolnie w całości wyroku w tej sprawie.

W postępowaniu apelacyjnym nie powinien być – co do zasady - stosowany przepis art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., w sytuacji gdy strona, która uległa w tym postępowaniu w związku w wynikiem procesu, przed Sądem pierwszej instancji, uzyskała od przeciwnika w wyniku dobrowolnej zapłaty w całości lub w części zasądzone tym wyrokiem świadczenie, które wielokrotnie przewyższa kwotę należnych przeciwnikowi kosztów za drugą instancję.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego orzekł w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., 394¹ § 3 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.